

Implementeringsprocess/ komponenter	Metodkomponenter/Insatser och genomförande	Ansvar/Berörda aktörer (Färger)	Tid
<p>Steg 1 - Undersöka behov och förutsättningar</p> <ul style="list-style-type: none"> • Finns det ett upplevt behov (av tobaksförebyggande insatser på skolan)? • Finns insikt om att förändring krävs (att nuvarande arbetssätt/förhållningssätt inte fungerar/räcker till)? • Finns vilja och motivation att förändras (ställer en majoritet av medarbetarna sig bakom en satsning på tobaksförebyggande arbete på skolan)? • Finns ett gynnsamt klimat (tid, resurser, ledningens stöd) för förändring (tobaksförebyggande arbete på skolan)? <p>Avstämning - Om förutsättningarna, enligt ovan, ej är tillfredsställande uppfyllda – arbeta med att stärka dessa innan vi går vidare med nästa steg.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Möten/samtal med skolorna där förutsättningarna undersöks och diskuteras* • Eventuell förstärkning av förutsättningar genom handledning, kommunikation och målformuleringar. • Skolorna informeras/medvetandegörs om implementeringsprocessen och metodkomponenter. • Skolorna uppmanas (om det inte redan är gjort) att bilda arbetsgrupp/projektgrupp med god förankring i kollegiet och med ledningsstöd. • Skolornas arbetsgrupper informerar skolans övriga personal om att skolan ska delta i projektet. 	<p>BLÅ = Projektlednings ansvar att genomföra</p> <p>ORANGE = Skolans arbetsgrupp ansvar att genomföra</p> <p>GRÖN = Projektledning tillsammans med skolornas arbetsgrupp har ansvar/genomför.</p> <p>RÖD = All personal deltar i insatsen/alternativt ska informeras.</p>	<p>juni – okt. 2015</p>

Implementeringsprocess/ komponenter	Metodkomponenter/Insatser och genomförande	Ansvar/Berörda aktörer (Färger)	Tid
<p>Steg 2 – Förankra behovet av förändring</p> <p>Medvetandegöra organisationen (skolan) och dess intressenter/omvärld om att förändring (tobaksförebyggande arbete på skolan) behövs.</p> <p>Strävansmål att uppnå hos medarbetare och omvärld i detta steg:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kunskap • Accept • Engagemang • Stöd <p>Avstämning - Om dessa mål inte uppfylls tillfredställande, arbeta med att stärka dessa innan vi går vidare till nästa steg.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Utbildningsinsats 1 – All personal deltar. <p>Innehåll i utbildningen – Motivation till att arbeta tobaksförebyggande (ungdom och tobak, skolans styrdokument, tobakslagen m.m.). Vad säger forskning och beprövad erfarenhet. På vilket sätt kommer projektets metod att stödja skolornas tobaksförebyggande arbete och på vilket sätt är den här metoden mer verksam än andra/befintlig.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kommunikation – Dialog med skolorna, nyhetsbrev. • Ta fram information och presentationer om projektet till skolans intressenter • Sprida information till skolans intressenter • Utvärdering – Enkätutvärdering elever del 1 / telefonintervjuer med lokala samordnare 	<p>BLÅ = Projektlednings ansvar att genomföra</p> <p>ORANGE = Skolans arbetsgrupp ansvar att genomföra</p> <p>GRÖN = Projektledning tillsammans med skolornas arbetsgrupp har ansvar att genomföra</p> <p>RÖD = All personal deltar i insatsen/alternativt ska ta del av information</p> <p>BRUN = Projektledning tillsammans med utvärderarens ansvar att genomföra.</p>	<p>Oktober 2015 – mars 2016</p>

Implementeringsprocess/ komponenter	Metodkomponenter/Insatser och genomförande	Ansvar/Berörda aktörer (Färger)	Tid
<p>Steg 3 – Val av insatser och planering av genomförande.</p> <p>Strävansmål att uppnå denna del:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Förståelse för metod och valda insatser. • Planering av insatsernas genomförande <p>Avstämning - Om dessa mål inte uppfylls tillfredställande, arbeta med att stärka dessa innan vi går vidare till nästa steg.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Möten med skolans arbetsgrupp för att diskutera och planera in metodens kommande tobaksförebyggande insatser/komponenter • Framtagande alternativt revidering av skolans förhållningssätt till tobak/tobakspolicy. • Utveckling av genomförandeplan för skolan (varje skola) • Kommunikation – dialog med skolorna och nyhetsbrev som presenterar kommande insatser. 	<p>BLÅ = Projektlednings ansvar att genomföra</p> <p>GRÖN = Projektledning tillsammans med skolornas arbetsgrupp har ansvar att genomföra</p> <p>ORANGE = Skolans arbetsgrupp ansvar att genomföra</p> <p>RÖD = All personal deltar i insatsen/alternativt ska ta del av information.</p>	<p>Februari – maj 2016</p>
<p>Steg 4 – Utbildning i den nya metoden</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utbildningsinsatser • Demonstrationer • Material <p>Avstämning - Ovanstående insatser ska vara tillfredsställande genomförda innan vi går vidare till nästa steg.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tematiska/riktade utbildningsinsatser – Delar av personal (deltar efter intresse eller roll på skolan) Exempel på teman – Effektiv ANT-undervisning, MI, Att ta fram en tobakspolicy, samverkan med föräldrar, elever och aktörer i närområdet m.m. Projektledning står för innehåll och föreläsare. 	<p>BLÅ = Projektlednings ansvar att genomföra</p> <p>GRÖN = Projektledning tillsammans med skolornas arbetsgrupp har ansvar att genomföra</p>	<p>mars 2016 – nov 2016</p>

Implementeringsprocess/ komponenter	Metodkomponenter/Insatser och genomförande	Ansvar/Berörda aktörer (Färger)	Tid
<p>Steg 5 – Stöd när metoden börjar användas.</p> <ul style="list-style-type: none"> Handledning/uppföljning Kollegial feedback <p>Avstämning – Metodens komponenter ska ha använts på skolan och olika former av handledningsstöd ska ha givits innan vi går vidare till nästa steg.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Elevdialog, samverkan kring skolans förhållningssätt till tobak/tobakspolicy Föräldradiolog, samverkan kring skolans förhållningssätt till tobak/tobakspolicy Genomförande av ANT-undervisning Dialog/samverkan med externa intressenter (handlare som säljer tobak i skolans närområde, fritidsverksamhet, tillsynsansvariga m.fl) <p><u>OBS – SKOLANS ARBETSGRUPP HAR ANSVAR FÖR ATT OVANSTÅENDE INSATSER GENOMFÖRS MEN TAR STÖD AV OCH INVOLVERAR ÖVRIG PERSONAL</u></p> <p><u>LÖPANDE HANDLEDNING GES AV PROJEKTLEDNINGEN TILL SKOLANS ARBETSGRUPP</u></p>	<p>BLÅ = Projektlednings ansvar att genomföra</p> <p>ORANGE = Skolans arbetsgrupp ansvar att genomföra</p> <p>GRÖN = Projektledning tillsammans med skolornas arbetsgrupp har ansvar att genomföra.</p> <p>BRUN = Projektledning tillsammans med utvärderarens ansvar att genomföra.</p> <p>RÖD = All personal deltar i insatsen/alternativt ska ta del av information</p>	<p>april 2016 – juni 2017</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Utveckling av former för kollegial feedback/intern dialog till stöd för genomförande av insatser på skolan • Genomförande av kollegial feedback/intern dialog till stöd för genomförande av insatser på skolan. • Stödjande kommunikationsinsatser, dialog, nyhetsbrev, lokal press • Utvärdering – del 2, 3 och 4. • Återkoppling av eventuellt genomförd utvärderingar till skolornas arbetsgrupper.		
--	--	--	--

Implementeringsprocess/ komponenter	Metodkomponenter/Insatser och genomförande	Ansvar/Berörda aktörer (Färger)	Tid
<p>Steg 6 – Varaktigt vidmakthållande av metoden</p> <ul style="list-style-type: none"> Utveckling av strukturer och rutiner för långsiktighet och metodens integrering i ordinarie verksamhet <p>Avstämning – Finns strukturer och rutiner dokumenterade på skolan?</p>	<ul style="list-style-type: none"> Skolornas arbetsgrupp och ledning ges stöd/handledning att utveckla rutiner och strukturer för metodens fortlevnad på skolan. Dokumentation av rutiner/struktur = regelverk + återkommande insatser, tid, ansvar och uppföljning. Stödjande kommunikationsinsatser, nyhetsbrev Slututvärdering genomförs (HT 2017) Enkäter elever, samordnare, intervjuer skolpersonal och rektor. 	<p>BLÅ = Projektlednings ansvar att genomföra</p> <p>ORANGE = Skolans arbetsgrupp ansvar att genomföra</p> <p>GRÖN = Projektledning tillsammans med skolornas arbetsgrupp har ansvar att genomföra</p> <p>BRUN = Projektledning tillsammans med utvärderarens ansvar att genomföra</p> <p>RÖD = All personal deltar i insatsen/alternativt ska ta del av information.</p>	<p>April - sept 2017</p>
	<p>Återkoppling till skolorna gällande projektets hela genomförande samt utvärderingsresultat.</p>	<p>Projektlednings ansvar att genomföra – Blå</p>	<p>Februari 2018</p>

Att undersöka förutsättningar

*Frågor att ställa vid inledande möten med skolorna för att undersöka förutsättningarna (steg 1 se ovan)

1) Finns det ett upplevt behov att arbeta tobaksförebyggande på skolan? 2) Hur ser skolledningens engagemang ut för projektet/att arbeta tobaksförebyggande? 3) Finns det en klar majoritet i personalgruppen som är positiva till att medverka i projektet och arbeta tobaksförebyggande? 4) Finns det en långsiktig vilja till förändring (gällande det tobaksförebyggande arbetet på skolan) som inte utmanas av konkurrerande insatser/krav?

Vid negativa eller vaga svar på ovanstående frågor – analysera och diskutera med skolorna hur vi kan öka/stärka förutsättningarna? Vad är drivkrafterna som kan öka ledningens/personalens engagemang? Hur bör vi kommunicera? Vilka budskap når fram? o.s.v.

Avstämningpunkter:

Implementeringsprocessen är i 6 steg. Dessa steg kommer även att vara avstämningpunkter/hållplatser för skolorna i projektet. För att gå vidare till nästa steg så måste skolan ha uppnått en tillfredsställande nivå i föregående steg. På så sätt underlättar vi för en god implementering av metoden. Med anledning av detta så är de tidsangivelser som finns i ovanstående implementerings- och metodmodell preliminära.

Skolornas arbetsgruppers arbetsområden:

Arbetsgruppernas arbete kan delas in i internt och externt samt arbete med struktur och rutiner. Det interna arbetet handlar om skolans eget arbete med implementerings- och metodkomponenter (se modellen ovan). Det externa arbetet handlar om att informera och få med för skolan viktiga intressenter (föräldrar, kommunens skolförvaltning m.fl). Arbetet med struktur och rutiner handlar om att utveckla just struktur och rutiner för metodens långsiktiga fortlevnad på skolan. Arbetsgruppen har under projekttiden stöd och handledning från projektledningen för att kunna genomföra sina arbetsuppgifter.

Projektledningen

Ansvarar för att driva implementerings- och metodprocessen framåt i enlighet med ovanstående implementerings- och metodmodell. Att ta fram innehåll och material till utbildningsinsatserna och planera och genomföra dessa tillsammans med skolornas arbetsgrupper. Att löpande ta fram informationsmaterial samt återkoppla resultat av projektets olika delutvärderingar till deltagande skolor. Att löpande handleda och på olika sätt stödja skolornas arbetsgrupper i deras arbete.

Angående hela personalens deltagande

Målsättningen är att all personal ska delta i den första utbildningsinsatsen – Steg 2 samt ta del av den projektinformation som projektledningen tar fram i form av nyhetsbrev. Detta för att alla ska vara informerade om vad projektet har för målsättning, vad projektet kommer att innebära för skolan och att man får information om det löpande arbetet. Det är också viktigt att all personal tar del av och ställer sig bakom det förhållningssätt/den policy som tas fram inom ramen för projektet. I övrigt deltar man utifrån intresse, funktion eller efter önskemål från skolledning. Det är skolans arbetsgrupps uppgift att sprida information om projektet samt involvera delar av övrig personal där det känns relevant. Dock är det naturligtvis så – att ju fler som är delaktiga och involverade desto bättre.

Övergripande projektmål

- Att skolan ska arbeta i enlighet med vad som anges i tobakslagen och skolans styrdokument
- Att skolan ska använda forskningsbaserade metoder
- Att - efter genomförd implementering - färre elever ska bruka tobak